

– відповідно до Кримінального процесуального кодексу України місцеві загальні суди як суди першої інстанції розглядають усі без винятку кримінальні провадження.

Зі змісту викладеного випливає, що на місцеві загальні суди припадає основне судове навантаження, оскільки вони розглядають як суди першої інстанції усі без винятку кримінальні та цивільні справи, а також підвідомчі їм справи про адміністративні правопорушення та віднесені процесуальним законом до їх підсудності адміністративні справи. Також характерною особливістю місцевих загальних судів є їхнє розташування у кожному районі, місті (яке не має районного поділу) або районі міста, а тому вони є найбільш наближеними до населення.

Вказане якісно відрізняє місцеві загальні суди від місцевих господарських судів і місцевих адміністративних судів, що створені і функціонують лише в обласних центрах, столиці Автономної Республіки Крим, містах Києві та Севастополі і не наділені такою широкою юрисдикцією, та визначає їхнє місце у судовій системі України.

Крім того слід підкреслити, що саме у місцевому загальному суді пересічні громадяни вперше знайомляться з правосуддям, а тому від того наскільки справедливо, неупереджено та своєчасно місцевим загальним судом буде розглянуто і вирішено справу залежить формування і підтримання авторитету судової гілки влади у суспільстві. Крім того здійснення судочинства судами вищих інстанцій неможливе без попереднього вирішення справи місцевим загальним судом, а тому саме розгляд справи у ньому складає основу здійснення правосуддя, його основну частину.

Підсумовуючи викладене, варто ще раз звернути увагу на те, що незважаючи на певний відступ від принципу спеціалізації та покладення розгляду різних категорій справ, місцеві загальні суди є спеціалізованими судами. На нашу думку, така позиція законодавця є виправданою та повністю узгоджується з ч. 1 ст. 125 Конституції України. До того ж у подальшому у разі збереження існуючого підходу до розуміння принципу спеціалізації не виключена можливість реформування місцевих загальних судів.

Билиця І.О.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри організації судових та правоохоронних органів*

ДОТРИМАННЯ ПРОКУРОРАМИ ЕТИЧНИХ ПРАВИЛ ПОВЕДІНКИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ДОВІРИ ГРОМАДЯН ДО ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

Слід відзначити, що нажаль сьогодення характеризується досить низьким рівнем довіри пересічних громадян до прокуратури. За даними досліджень Центру Разумкова, серед населення України частка тих, хто повністю підтримує роботу прокуратури, знизилася з 9,4 %, що зафіксова-

них у квітні 2010 року, до 7,4 % зафіксованих у березні 2013 року, а частка населення країни, що взагалі не підтримує діяльність прокуратури у 2013 році підвищилася до 54,2 %, що є одним з найбільших показників з 2005 року. На зниження рівня довіри громадян значною мірою справляють вплив такі об'єктивні чинники, як насамперед, наявність фактів корупційності працівників прокуратури, недостатнє висвітлення позитивних результатів їх діяльності в засобах масової інформації, при цьому негативний ефект особливо підсилюється тим, що саме факти негідної поведінки прокурорів з більшим завзяттям висвітлюються мас-медіа, а ніж їхні здобутки у боротьбі зі злочинністю. Ще одним з факторів є легковажне ставлення працівників цього правоохоронного органу до положень нещодавно прийнятого Кодексу професійної етики та поведінки працівників прокуратури.

Отже проблема формування належного рівня довіри у пересічних громадян до працівників прокуратури та до органу в цілому, безумовно, вимагає вирішення цілого комплексу питань.

На наш погляд слід зупинитися на проблемі визначення дії Кодексу професійної етики та поведінки працівників прокуратури за колом осіб. Стаття 2 цього Кодексу визначає точний перелік осіб на яких поширюється дія його положень, а саме це всі працівники органів прокуратури, науково-навчальних закладів та інших установ прокуратури, які мають класні чини, стажистів на посадах прокурорів прокуратури або слідчих. Здається доцільним включити до цього переліку ще одну категорію осіб, а саме працівників прокуратури, що вийшли на пенсію. Це було би правильним виходячи з того, що навіть перебуваючи на пенсії, ці особи мають певні привілеї, як колишні працівники прокуратури, мають право носити форму, перебувають у відповідному класному чині, тому відповідно й залишаються так би мовити її «обличчям у відставці». Зрозуміло, що всі правила передбачені цим Кодексом, вони не зможуть виконувати, але дотримуватися певних принципів професійної етики та поведінки працівників прокуратури вони зможуть навіть у повсякденному спілкуванні з людьми. Це в свою чергу, зможе підвищити авторитет прокуратури серед пересічних громадян.

Вже йшлося про те, що найважливішу роль у формуванні уявлень про діяльність прокуратури в населення та її престижу відіграють засоби масової інформації. Вони здатні подібно до прожектора «висвітлювати» проблеми, труднощі та недоліки в діяльності прокуратури і виносити їх на суд громадськості, показувати досягнуті результати, але вони можуть подібно до «кривого зеркала» давати спотворене віддзеркалення нелегкої праці прокурорських працівників, акцентуючи увагу на недоліках та ігноруючи досягнення в боротьбі зі злочинністю (Настольная книга прокурора. Коллектив авторов. М., 2002. – 840 с.).

Будуючи взаємовідносини із засобами масової інформації органи прокуратури в першу чергу мають спиратися на положення передбачені в Законі України «Про прокуратуру», наказами Генерального прокурора України, а також на етичні принципи спілкування, що закріплені в Кодексі професійної етики та поведінки працівників прокуратури. В статті 24 цього Кодексу щодо взаємовідносин прокурора із представниками засобів масової інформації, записане слідує: «працівник прокуратури повинен з повагою ставитися до діяльності представників засобів масової інформації щодо висвітлення роботи органів прокуратури, а також сприяти їм в отриманні достовірної інформації в установленому законом порядку. Утримуватися від офіційних висловлювань, міркувань та оцінок з питань, розгляд яких не належить до його компетенції. Дотримуватися етики публічних виступів і вимог щодо надання службової та конфіденційної інформації. Офіційні (письмові та усні) виступи працівника прокуратури у засобах масової інформації мають бути достовірними та виваженими, зважаючи на те, що вони можуть розцінюватись як офіційна позиція прокуратури, а дискусії вестись у коректній формі, не підриваючи авторитету органів прокуратури».

Доречно з цього приводу зазначає професор Долежан В. В., що встановлення довірливих, партнерських стосунків із журналістами йде на користь обом сторонам, будь-які прояви зневаги або ворожого ставлення до органів масової інформації на зразок «не хочу з вами розмовляти, бо ви однак перекрутите» часто викликають негативну реакцію у відповідь, а це у свою чергу, збільшує кількість негативних відгуків про діяльність органів прокуратури в засобах масової інформації. Проте коли представники мас-медіа дозволяють собі явно наклепницькі твердження стосовно прокурорів, останні не мають права відмовчуватися і, проявляючи принципиовість, мусять домагатися спростування неправдивих відомостей і навіть звертатися із цією метою до суду.

Запровадження та безумовне дотримання представниками прокуратури високих стандартів етичної поведінки, які закріплені в Кодексі професійної етики та поведінки працівників прокуратури, повинно стати важливою передумовою для підвищення рівня довіри з боку пересічних громадян до них.

Грічун Г. С.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри організації судових та правоохоронних органів*

ПРАВОВИЙ СТАТУС СЛІДЧОГО СУДДІ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі судово-правової реформи в Україні, яка здійснюється у напрямку реалізації прийнятого на себе державного обов'язку захисту прав і законних інтересів людини і громадянина, особлива роль